

PLANUL DE DEZVOLTARE REGIONALĂ 2021 – 2027 AL REGIUNII SUD MUNTENIA

ANALIZA SOCIO-ECONOMICĂ

**Gilda NICULESCU - Șef Serviciu Dezvoltare
PLOIEȘTI, 13 Noiembrie 2019**

CAPITOLELE ANALIZEI SOCIO – ECONOMICE:

1. LOCALIZARE GEOGRAFICĂ
2. CADRUL NATURAL
3. STRUCTURA SISTEMULUI DE AȘEZĂRI
4. STRUCTURA SOCIO – DEMOGRAFICĂ A POPULAȚIEI
5. INFRASTRUCTURĂ
6. MEDIU
7. ECONOMIA REGIUNII
8. TURISMUL
9. AGRICULTURA ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ

PRECIZĂRI METODOLOGICE

Analiză în curs de actualizare

- Date statistice la nivelul anului 2017, în baza disponibilității acestora
- Alte date privitoare la domeniile analizate – studii, rapoarte

CAPITOLUL 1. LOCALIZARE GEOGRAFICĂ

Regiunea Sud Muntenia:

- Localizare - în partea de sud a României, învecinându-se la nord cu regiunea Centru, la est cu regiunea Sud - Est, la vest cu regiunea Sud – Vest, iar la sud cu Bulgaria, limita fiind dată de fluviul Dunărea
- Suprafața - 34.453 km² (14,5% din suprafața României) - locul 3 ca mărime din cele 8 regiuni de dezvoltare

CAPITOLUL 2. CADRUL NATURAL

- Relief variat, dispunere în formă de amfiteatru și predominanța formelor de relief de joasă altitudine
- Câmpiile și luncile - 70,7%, dealurile - 19,8%, iar munții doar 9,5 % din suprafața regiunii

CAPITOLUL 3. STRUCTURA SISTEMULUI DE AȘEZĂRI

1. STRUCTURA AȘEZĂRILOR

- Cea mai complexă regiune de dezvoltare din România din perspectiva structurii teritoriale
- Polarizare economică și socială puternică a orașelor de către capitala București
- Cea mai importantă axă de urbanizare din România - culoarul Brașov-Ploiești - București străbate regiunea
- Regiune de frontieră cu Bulgaria (importanța deosebită a orașelor pereche de pe Dunăre)
- Prezența unor formațiuni de tip **conurbație** (Valea Prahovei și București - Ploiești - Târgoviște)
- Județele cu grad scăzut de urbanizare se remarcă printr-o rețea de așezări urbane de dimensiuni mici și medii, cu o capacitate de polarizare relativ redusă, lipsite de atractivitate

3. SPECIALIZAREA FUNCȚIONALĂ

- Important potențial de dezvoltare economică diferențiat între nordul și sudul regiunii.
- Existența unor zone limitate de caracteristicile geografice (tabel 1) sau de profilul monoindustrial (Mioveni, Găești, Răcari, Ceptura, etc.)

Tabel 1

Județe	Comune/Orașe
ARGEȘ	Belești-Negrești, Bogați, Dobrești, Priboieni
DÂMBOVIȚA	Aninoasa, Doicești, Glodeni, Ocnîța
IALOMIȚA	Făcăeni, Giurgeni, Stelnică, Vlădeni
PRAHOVA	Apostolache, Călugăreni, Chiojdeanca, Drajna, Gornet, Gornet-Cricov, Jugureni, Lapoș, Păcureți, Sângeru, Surani, Șoimari, Teișani, Vâlcănești, Vălenii de Munte, Vărbilău

CAPITOLUL 4. STRUCTURA SOCIO-DEMOGRAFICĂ A POPULAȚIEI

1. EVOLUȚIA POPULAȚIEI ȘI POTENȚIALUL DEMOGRAFIC

- ✓ Scăderea constantă a populației, peste media de la nivel național
 - județele Teleorman (-7,9%) și Călărași (-4,7%)
 - Cauze: scăderea natalității și migrația

- ✓ Îmbătrânirea demografică
 - cea mai ridicată pondere 23,89%, județul Prahova,
 - Cauze: - scăderea populației 0-24 ani
 - ponderea populației vârstnice în continuă creștere

✓ Rata natalității scăzută, sub media națională

- rată ↑ - județul Călărași (9,3 născuți vii/ 1000 locuitori)
- rată ↓ - județul Teleorman (7,2 născuți vii/ 1000 locuitori)

✓ Rata mortalității ridicată, peste media națională

- rată ↑ - județul Teleorman (18,8 decedați / 1000 locuitori)
- rată ↓ - județul Argeș (12,6 decedați/1000 locuitori)

✓ Rata sporului natural negativ, peste media națională

- rată ↑ - județul Argeș (-3,4)
- rată ↓ - județul Teleorman (-11,0)

✓ Mortalitatea infantilă – evoluție favorabilă

- rată ↑ - județul Călărași (rural, 12,5 decedați sub 1 an la 1.000 de locuitori),
- rată ↓ - județul Dâmbovița (rural, 4,9 decedați sub 1 an la 1.000 de locuitori)

✓ **Durata medie a vieții – 75,15 ani, sub media națională**

✓ **Mișcarea migratorie**

- Sold migratoriu negativ,
- Zone afectate: județul Giurgiu (-1947 persoane), la polul opus județul Călărași (-917 persoane)

✓ **Densitatea populației – 86,55 locuitori/km²**

- Zone de concentrare a populației - mediul urban
 - Prahova și Dâmbovița

✓ **Etnii**

- Populație omogenă din punct de vedere etnic
- Populație de etnie rromă numeroasă
- Localizare Călărași și Argeș

CAPITOLUL 5. INFRASTRUCTURA

TRANSPORTUL RUTIER

- Conectivitate buna TEN-T
- Densitate peste media națională – 37,5km/100km²
- Stare tehnică nesatisfăcătoare (2017) – 40,62% - drumuri modernizate

TRANSPORTUL FEROVIIAR

- lungimea totală a rețelei de cale ferată are o densitate inferioară față de nivelul național
- Infrastructura feroviară nu este complet electrificată (doar 36,17%)
- Lungimea totală a căilor ferate în exploatare a scăzut cu 4 km (comparativ cu 2011)

TRANSPORTUL FLUVIAL

- regiunea este conectată la rețeaua europeană de transport TEN-T prin 4 din cele 5 porturi existente.
- volumul de mărfuri transportate este însă relativ redus, ca urmare a unei infrastructuri portuare uzate fizic și moral.

TRANSPORTUL INTERMODAL

- se află într-un stadiu incipient
- există 3 terminale de transport intermodale (1 în județul Argeș și 2 în județul Prahova)
- propunere de construire încă 1 terminal (zona Giurgiu - Oltenița)

CAPITOLUL 5. INFRASTRUCTURA

TRANSPORTUL PUBLIC LOCAL

- Numărul de microbuze și autobuze este în scădere față de 2011
- Numărul pasagerilor transportați este în creștere cu 39,10% față de 2011

INFRASTRUCTURA DE UTILITĂȚI PUBLICE ȘI TELECOMUNICAȚII

- Numărul localităților în care se distribuie gaze naturale a crescut față de 2011 - 30,16 %, sub media națională
- Alimentarea cu energie termică a scăzut continuu la 11 localități în 2017
- Infrastructura de telecomunicații – activitățile de telefonie a reprezentat 12,06% din cele înregistrate la nivel național;
- Regiunea ocupă locul 5 la nivel național cu privire la accesul la rețeaua de internet

INFRASTRUCTURA DE SĂNĂTATE

- Rețeaua unităților sanitare din regiune în creștere, cu excepția policlinicilor și a dispensarelor medicale
- Numărul personalului medico-sanitar în creștere față de anul 2011, dar pe ultimul loc la numărul de medici (1,54/1000 locuitori)
- Numărul de paturi în spitale la 1000 de locuitori, regiunea ocupa ultimul loc la nivel național cu doar 4,88 paturi în anul 2017

CAPITOLUL 5. INFRASTRUCTURA

INFRASTRUCTURĂ SOCIALĂ

- Căminele pentru persoanele vârstnice în creștere
- Beneficiarii de căminelor reprezintă 7,79% din totalul național, regiunea clasându-se pe locul 7
- regiunea Sud Muntenia deține locul 2 cu un procent de 4,08% în ceea ce privește rata persoanelor cu dizabilități

INFRASTRUCTURA DE ÎNVĂȚĂMÂNT

- Numărul unităților școlare din regiune a scăzut cu 36, din cauza închiderii unor unități școlare, în special în mediul rural;
- În anul școlar 2017 personalul didactic avea o pondere de 12,69% din totalul național, regiunea ocupând locul 3 la nivel național cu 29.974 de cadre didactice

FONDUL DE LOCUINȚE

- Fondul de locuințe era estimat, la sfârșitul anului 2017, la 1.359.753 locuințe, în creștere cu 1,90% față de sfârșitul anului 2011;
- Mărimea locuințelor, exprimată prin suprafața medie locuibilă ce revine pe o locuință, a crescut diferențiat în cadrul tuturor județelor din regiune. Cele mai mari valori ale suprafețelor medii locuibile pe o locuință s-au înregistrat în județele Prahova (48,94 m²) și Argeș (47,20 m²), iar pe ultimul loc s-a situat județul Teleorman (40,89 m²).

CAPITOL 6. MEDIU

1. INFRASTRUCTURA DE MEDIU

– Alimentarea cu apă potabilă

- Nivelul dotării regiunii - mediu - 75,13% (**locul 4 la nivel național**)
- Pe medii de locuire – disparități între urban (100%) și rural (72,83%)
- Județele cele mai afectate - Giurgiu (35,29%) și Teleorman (36,96%)

– Canalizare

- Nivelul dotării regiunii relativ scăzut – 24,86% (**locul 5 la nivel național**)
- Pe medii de locuire – disparități puternice între urban (95,83%) și rural (18,30%)
- Județele cele mai afectate - Giurgiu (14,81%) și Teleorman (9,27%)

– Epurarea apelor uzate

- 86 de stații de epurare la nivelul regiunii
- Volumul de ape uzate evacuate a scăzut în toate județele
- Județele cele mai afectate – Dâmbovița și Teleorman

2. CALITATEA FACTORILOR DE MEDIU

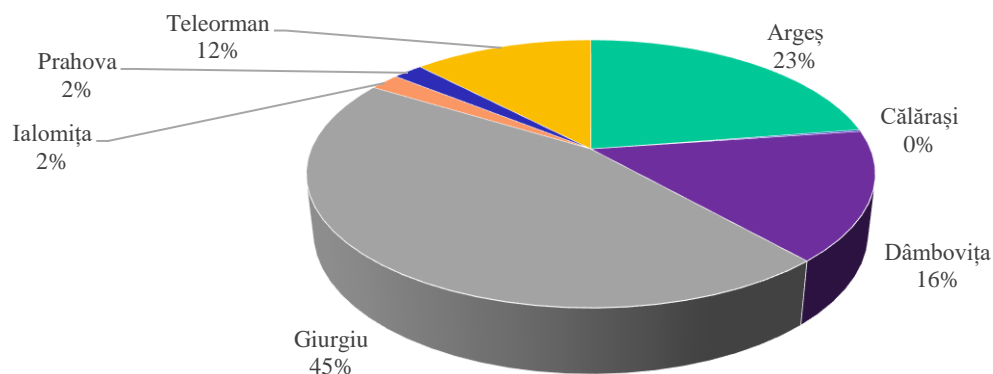
– Calitatea apei

- În general starea bună, mai puțin în județul Teleorman datorită depășirii limitelor admise la anumiți indicatori de calitate

– Calitatea solului

- Situri potențial contaminate – 492 în regiunea Sud Muntenia (41% la nivel național)
- Județele cu cele mai multe: Giurgiu și Argeș
- Județele cu cele mai puține: Prahova și Ialomița

Distribuția siturilor potențial contaminate în județele din regiunea Sud Muntenia

- Biodiversitatea

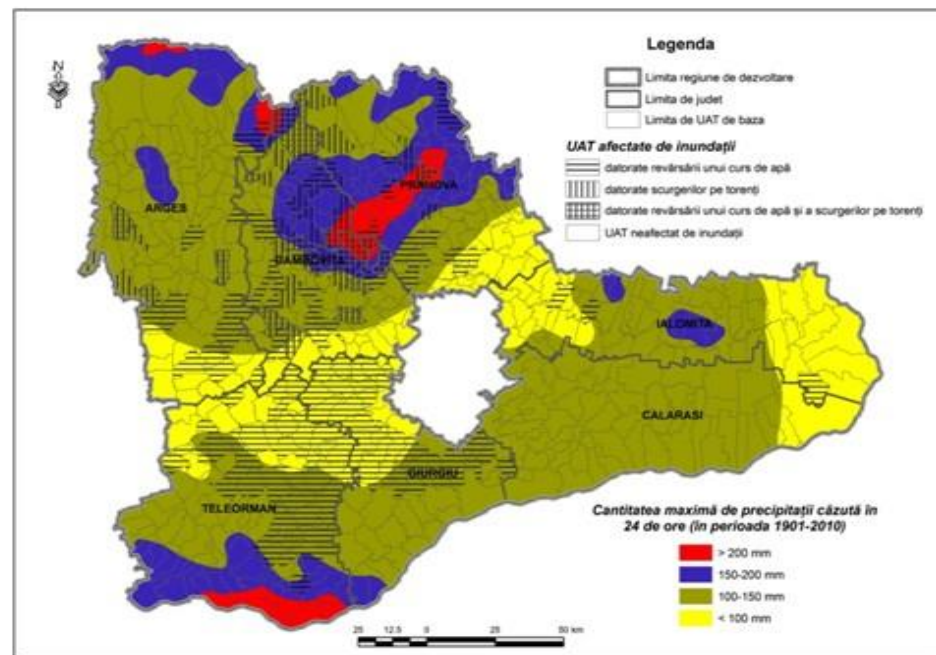
- Ariile naturale protejate ocupă 16,28% din suprafața regiunii
- Principalele amenințări:
 - Conversia terenurilor
 - Dezvoltarea infrastructurii
 - Extinderea și dezvoltarea așezărilor umane
 - Lucrări hidrotehnice
 - Supraexploatarea resurselor naturale
 - Speciile invazive
 - Schimbările climatice
 - Poluarea

3. VULNERABILITATEA LA RISCURILE NATURALE

3.1. Infrastructura pentru protecția inundațiilor este încă deficitară

- Lungimea cea mai mică a digurilor - Argeș și Dâmbovița
- Lungimea cea mai mare a digurilor - în partea de sud a regiunii – Călărași, Ialomița, Giurgiu și Teleorman
- Județele cu cel mai mic risc de inundații – Călărași și Giurgiu.
- Județele cu cel mai mare risc de inundații – Argeșul, Prahova, Dâmbovița și Teleorman

Fig. nr. – Riscul de inundații pe localități

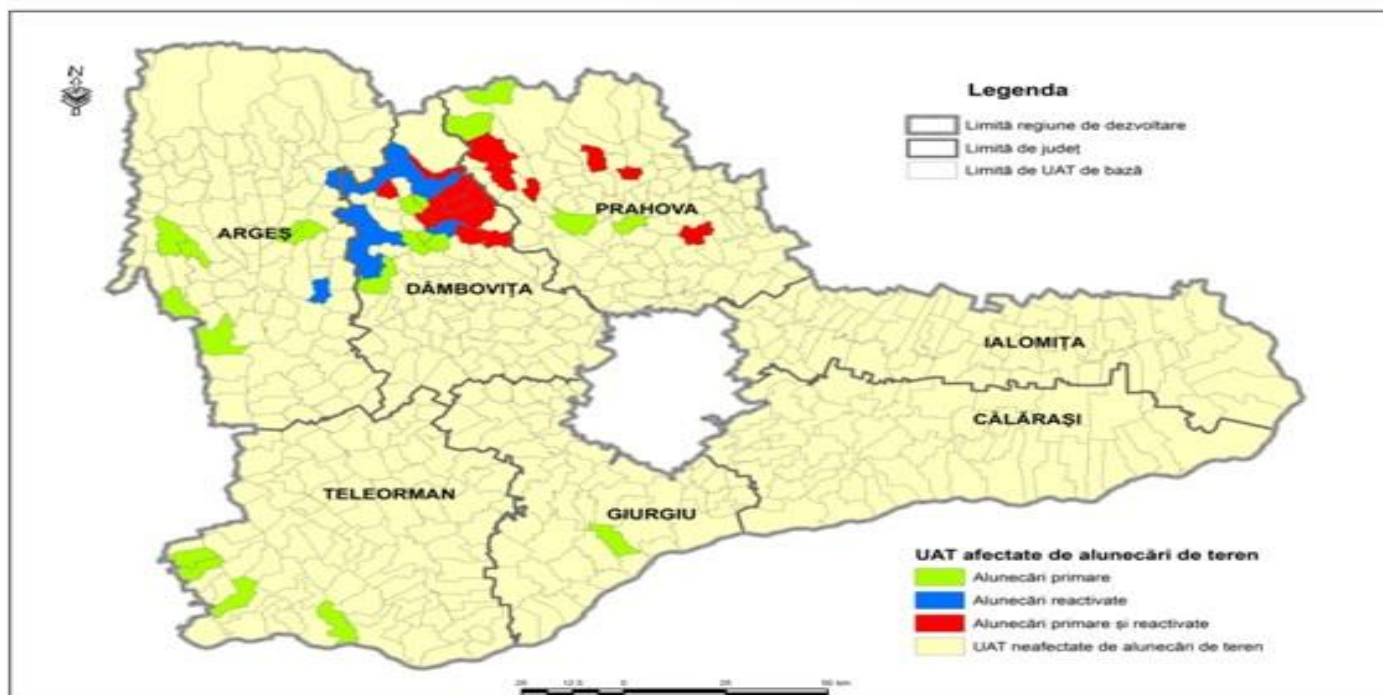

Sursa: Planșă prelucrată după Atlasul Geografic al României, Editura Corint

3.2. Alunecările de teren afectează doar zonele înalte de deal și munte

- Populație afectată - 23,39% din populația regiunii
- Pe medii – 9,75% populație urbană și 13,64% populație rurală
- Județele cu cel mai mare risc – Prahova și Dâmbovița
- Județele cu cel mai mic risc – Călărași și Ialomița

Fig. nr. – Riscul de alunecări de teren pe localități

Sursa: Planșă prelucrată din "Studiul privind stadiul actual de dezvoltare al infrastructurii în regiunea Sud-Muntenia și perspective de dezvoltare" realizat în anul 2012

3.3. Seceta (aridizarea și deșertificarea) afectează mai mult teritoriul regiunii datorită schimbărilor climatice din ultimii ani, astfel:

- Județele cele mai afectate

➤ în sud – Călărași, Giurgiu, Ialomița și Teleorman

Cei mai secetoși ani la nivelul terenurilor arabile: 2012 și 2015

3.4. Cutremurele afectează 66,60% din totalul regiunii, județele cele mai afectate:

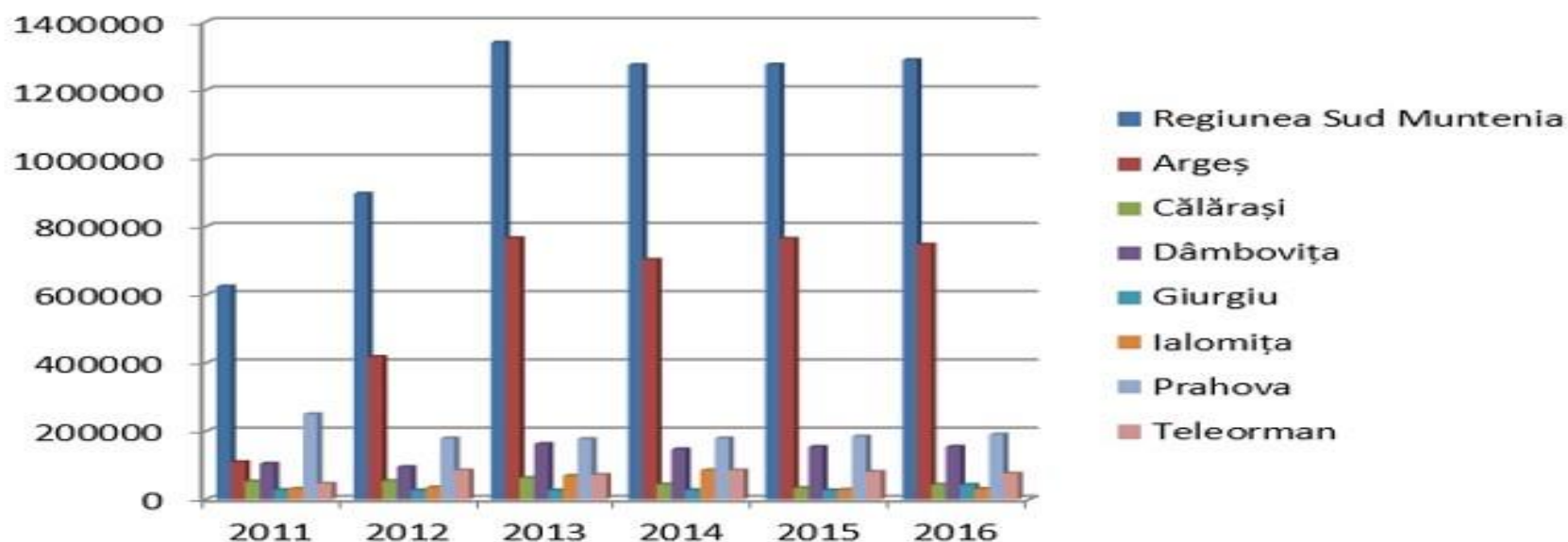
- Dâmbovița – 100% din locuitori sunt încadrați la gradul de risc VIII în eventualitatea producerii unui cutremur cu epicentrul în zona Vrancea
- Prahova - 97,99% din locuitori expuși la o intensitate seismică cuprinsă între VII grade și IX grade
- Argeș - 46,57% din populația județului

3.5. Avalanșele afectează doar partea de nord a regiunii – Argeș, Dâmbovița și Prahova

4. DEȘEURI

- Creșterea cantității de deșeuri municipale și colectate (2017)
- Județele cu cele mai mari cantități de deșeuri colectate – Prahova și Argeș
- Județele cu cele mai mici cantități de deșeuri colectate – Giurgiu și Ialomița
- Gradul de acoperire cu servicii de salubritate este 100% pentru județele Dâmbovița și Teleorman atât în mediul urban cât și în cel rural

Grafic nr. 6.9. – Evoluția cantităților de deșeuri municipale colectate la nivelul regiunii Sud Muntenia în perioada 2011 – 2016 (t/an)

Sursa: APM – Rapoartele regionale de mediu ale cele 7 județe ale regiunii SM

CAPITOL 7. ECONOMIA REGIUNII

1. ACTIVITATEA ECONOMICĂ

- Evoluție fluctuantă a PIBR dar aproximativ stabila în jurul valorii de 12,45% intervalul analizat 2011 - 2016
- Decalajul mare între județele regiunii în ceea ce privește ponderea în PIB regional: Prahova – 34% vs. Giurgiu și Călărași – 7%
- Disparități majore între partea de nord și sud a regiunii, în 2017:
 - Prahova, Argeș, Dâmbovița – 70% din PIBR
 - Teleorman, Călărași, Giurgiu, Ialomița – 30% din PIBR
- Valoare mai ridicată PIBR/ loc în 2016, cu indici de disparitate cu evoluție oscilantă față de PIB național: 86,35%
- Discrepanțe puternice în ceea ce privește ponderea principalelor sectoare de activitate în regiunea Sud Muntenia:
 - 35% - Agricultură, Silvicultură, Pescuit
 - 35% - Industrie
 - 15% Comerț, servicii și altele
 - 5,09% – Construcții

2. DEZVOLTAREA ANTREPRENORIALĂ

- Evoluția mediului de afaceri – o creștere economică din intervalul 2011-2017, mediul de afaceri din regiunea Sud Muntenia aflându-se în perioada de recuperare de după criza economică
- Număr de întreprinderi active și unități locale active în 2017 a crescut cu 21.56% (+10.689 întreprinderi) față de anul 2011– loc 5 național
- Cifra de afaceri a unităților locale – locul 2 la nivel național
- Procent ridicat al populației ocupate în industrie și sectorul terțiar
- Dezechilibre semnificative între județe cu privire la concentrarea teritorială a întreprinderilor:

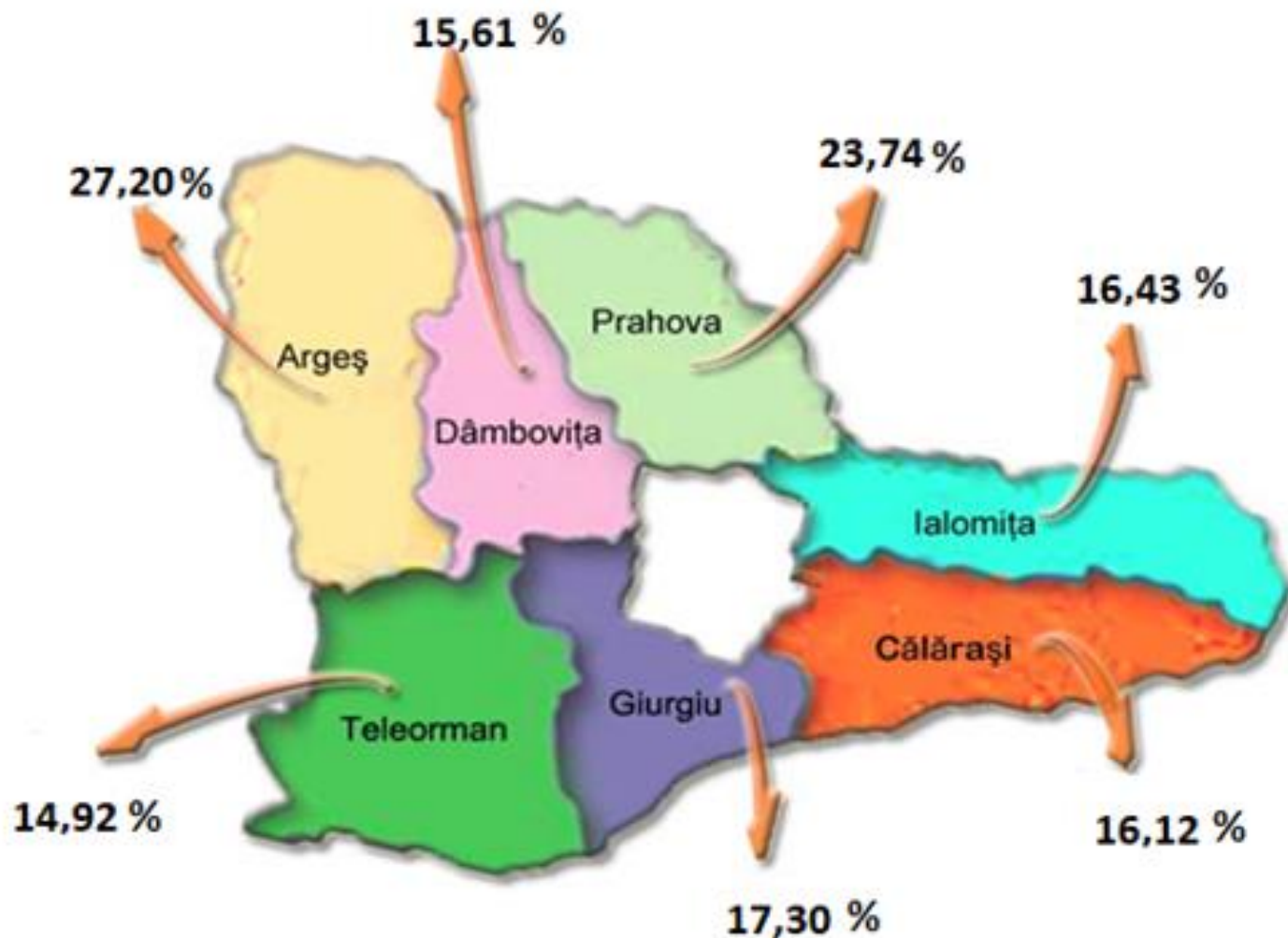
→ Argeș loc 2 – 15.488

→ Dâmbovița loc 3 – 7.544

Trend constant descrescător al județului Dâmbovița

- Densitate ridicată a întreprinderilor, comparativ cu anul 2011, regiunea Sud Muntenia înregistrând în 2017 (60.276 întreprinderi), un trend crescător cu 21% întreprinderi active/ 1.000 locuitori

3. INFRASTRUCTURA DE AFACERI

- Cel mai mare număr de parcuri industriale la nivel național – 27% din total (89 parcuri în 2018)
- un centru de informare tehnologică din categoria entităților de inovare și transfer tehnologic (CIT-CCIA Ialomita)
- 11 parcuri tehnologice și un incubator de afaceri (Incubatorul de Afaceri Giurgiu)
- 8 clustere inovative funcționale - ACAROM, ELINCLUS, Start Inovare, INDAGROPOL, CERMAND, PrahovaBio Concept Valea Prahovei, Bio Tech Valea Prahovei și Danube Engineering Hub Ploiești
- Zona Liberă Giurgiu

4. CERCETARE – DEZVOLTARE – INOVARE

- 3 centre universitare: Argeş, Dâmboviţa şi Prahova
- Existenţa a 11 institute de cercetare – inovare în aproape toate judeţele regiunii (excepţie Teleorman)
- **Stagnarea sectorului** CDI – evoluţii mici faţă de anul 2011
 - salariaţi în CDI - loc 6 la nivel naţional în 2017
 - cheltuieli totale din CDI – loc 2 la în 2017, în creştere cu o poziţie faţă de anul 2011, după regiunea Bucureşti-Ilfov
 - număr mic de întreprinderi inovative –locul 6 la nivel naţional
- Nivel mediu de utilizare a TIC – loc 5 la nivel naţional în ceea ce priveşte ponderea personalului care a utilizat PC conectat la internet, în 2017

5. INVESTIȚIILE STRĂINE

- Nivel mediu al investițiilor străine directe – locul 4 la nivel național în 2017, în scădere cu o poziție față de anul 2011
- Cele mai multe investiții străine – Prahova (120 companii) și Argeș (69 companii)

COMERȚUL INTERNAȚIONAL

- Nivel destul de redus al exporturilor realizate în 2017 – 12,22% din totalul de la nivel național, în scădere cu 4% față de anul 2011
- Decalaje foarte mari între județe în ceea ce privește exporturile (Arges – 61,6% și Prahova – 23,98%)

CAPITOL 8. TURISMUL

- Capacitatea de cazare în funcțiune
 - 10 % la nivel național - locul 6 în 2018
- Turism montan
 - regiunea - principala destinație de turism montan și de weekend din țară
 - infrastructură modernă pentru practicarea sporturilor de iarnă
 - trasee montane omologate - 93
- Turism cultural - religios
 - 4778 obiective de patrimoniu național într-o stare de continuă degradare
 - investiții moderate pentru restaurare, valorificare și introducerea în circuitul turistic – 31 proiecte POR
- Turismul de afaceri
 - practicat în principal în municipiile reședință de județ (Pitești și Ploiești)

- Turismul rural
 - potențial ridicat de valorificare al spațiului rural
 - infrastructura încă necesită investiții
- Turismul de croazieră
 - potențialul zonei dunărene slab valorificat
- Turismul balnear
 - stațiuni balneoclimaterice de interes național (Amara, Pucioasa și Slănic Prahova)
 - infrastructura degradată
 - potențial nevalorificat (izvoarele termale Vulcana-Băi și Bezdead)

CAPITOL 9. AGRICULTURA ȘI DEZVOLTARE RURALĂ

1. POPULAȚIE, EDUCAȚIE, OCUPARE ȘI FENOMENELE DEMOGRAFICE

- Pondere crescută a populației în mediu rural în anul 2018 - 60,53%
- Scăderea cu 4% a populației în 2018 față de 2011
- Îmbătrânire demografică accentuată în Teleorman și Giurgiu (341,94%0, respectiv 280,20% pentru mediul rural)
- Populație îmbătrânită – Locul 1 la nivel național

2. ACTIVITATEA ECONOMICĂ

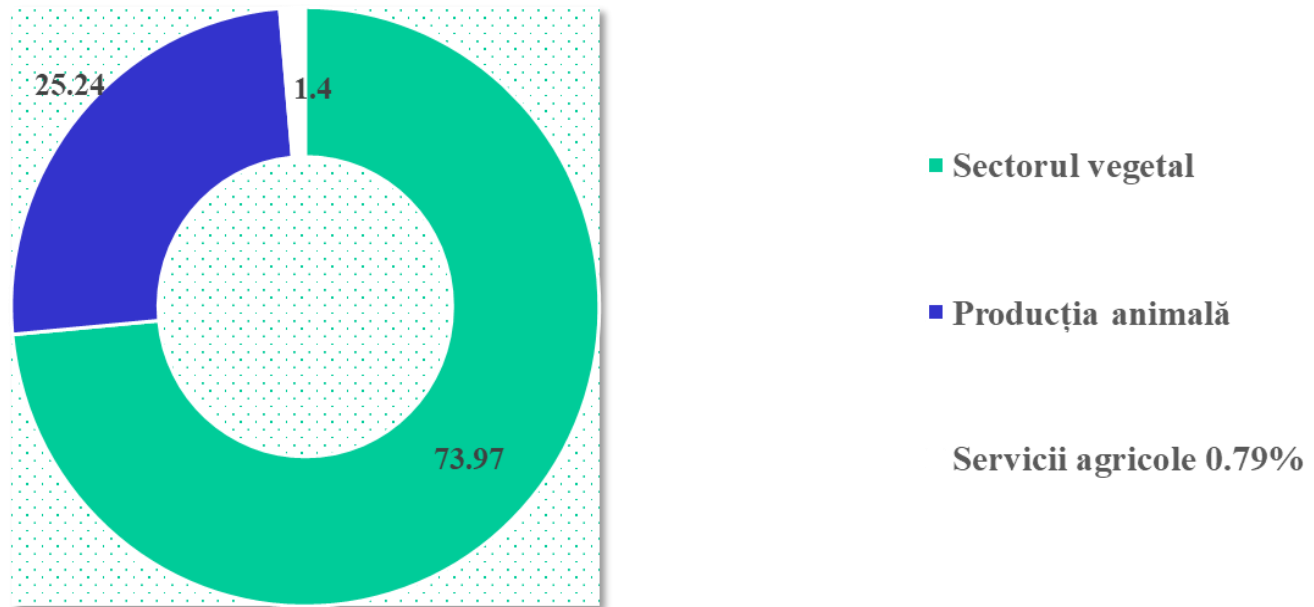
- Practicarea agriculturii de subzistență și semisubzistență
- Putere financiară redusă a proprietarilor de terenuri agricole
- Ponderea peste media națională a agriculturii în PIB regional
- Activitate economică nediversificată

3. AGRICULTURA

- Fărâmițarea accentuată a terenurilor agricole
- Producția agricolă mare (locul 1 in 2017), însă slab valorificată
 - Primele locuri - Călărași (17,87%) și Ialomița(17,07%)
 - Ultimele locuri - Prahova (11%) și Giurgiu (10%)
 - Sectorul vegetal – 73,97%, peste media națională
 - Producția animală – 15,07%, sub media națională
 - Sectorul de servicii agricole – 0,79%, sub media națională
- Parcul de mașini agricole – învechit și insuficient, numărul lor crescând nesemnificativ la nivelul anului 2017

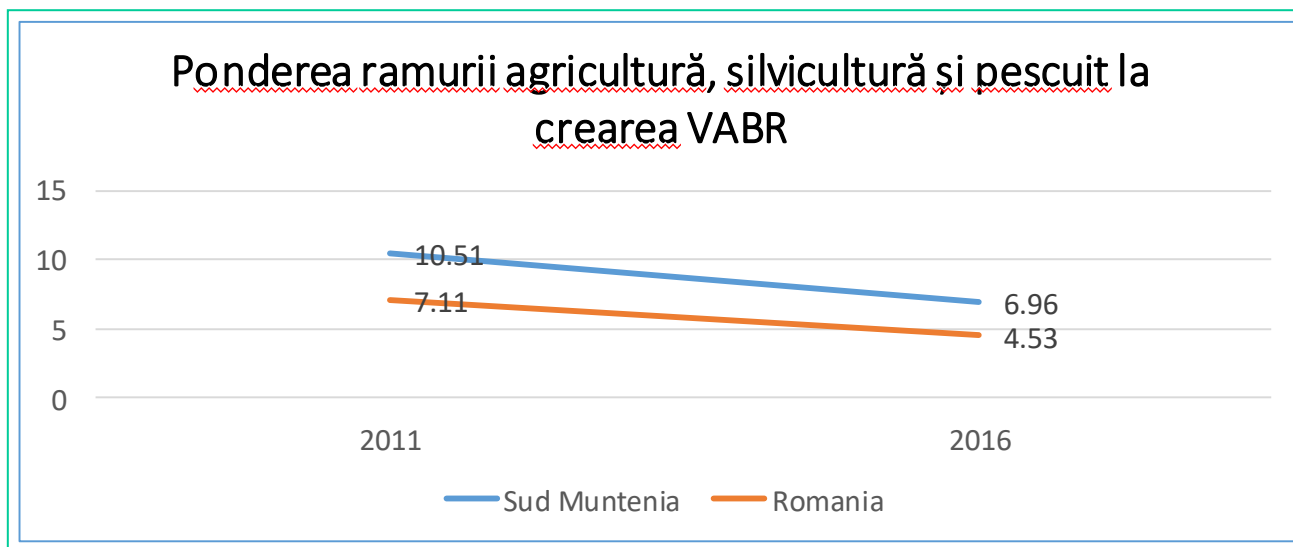
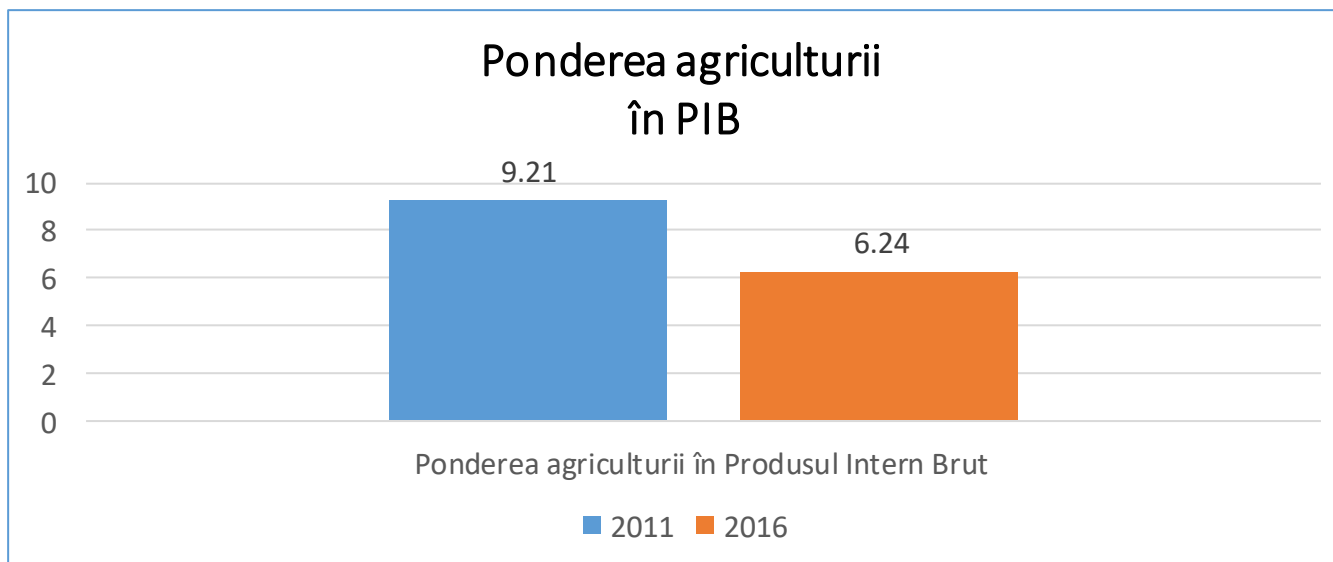
- **Îngrășăminte naturale** – proporție ridicată în Călărași (în creștere de 274%, față de anul 2011) și Dâmbovița (în creștere cu 37%)
- **Sectorul zootehnie:**
 - loc 1 la nivel național dpdv al numărului efectivului de animale
 - în scădere pe anumite segmente (porcine și cabaline)
- **Sectorul silvicultură:**
 - suprafață mică acoperită de păduri – **loc 6 la nivel național**, reprezentând 10% din suprafața fondului forestier național
 - volum scăzut de lemn recoltat – **loc 5 la nivel național**

Specificul producției agricole în Regiunea Sud Muntenia

Regiunea Sud Muntenia

- ❑ No 1 la nivel național - producția de carne, ouă, fructe
- ❑ No 2 la nivel național - producția de miere

Vă mulțumim pentru atenție!

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia

Adresă	Str. General Constantin Pantazi, nr. 7A, cod poștal 910164, mun. Călărași, jud. Călărași
Telefon	0242-331.769, 0728-026.708
Fax	0242-313.167
E-mail	office@adrmuntenia.ro, programe@adrmuntenia.ro
Site	www.adrmuntenia.ro, regio.adrmuntenia.ro

	adrsudmuntenia
	ADRSudMuntenia
	user/ADRSudMuntenia
	adrsm

Investim în viitorul tău!

Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Regional 2014-2020

